higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

KRIMINOLOGIE
NKR-VLAK 4

17 November 2022

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 7 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1 B
1.2 A
1.3 D
1.4 C
1.5 A
1.6 D
1.7 B
1.8 C
1.9 D
1.10 A

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 2

2.1 Onwaar
2.2 Waar
2.3 Waar
2.4 Onwaar
2.5 Onwaar

(5 × 1) **[5]**

VRAAG 3

3.1 F
3.2 I
3.3 A
3.4 L
3.5 J
3.6 B
3.7 E
3.8 H
3.9 C
3.10 D

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 4

4.1 Malice Voorbedagte rade
4.2 Verduistering
4.3 Vandalisme
4.4 Sosiologie
4.5 Ekologiese

(5 × 1) **[5]**

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B

VRAAG 5

5.1 **Nota aan assessor: Ken EEN (1) punt toe vir elke tipe, gevolg deur die vier subkategorieë vir EEN (1) punt elk. In enige volgorde.**

TWEE verskillende tipes:
- Kwalitatiewe navorsing
- Kwantitatiewe navorsing

VIER subkategorieë
- Verkennings navorsing
- Beskrywende navorsing
- Verklarende navorsing
- Bewysgebaseerde navorsing (6)

5.2 **Nota aan: Kan in enige volgorde wees.**

- Individueelgeoriënteerde faktore
- Milieugeoriënteerde faktore
- Situasionele faktore
- Die slagoffer
- Die misdaad
- Die nadraai van die misdaad (6)

5.3 **Nota aan assessor: Die beskrywing van die konsep hoef nie woordeliks dieselfde te wees nie, maar die woorde in skuinsdruk (kursief) moet teenwoordig wees; vergoeding kan vervang word deur sinonieme of beskrywings soos dié tussen hakies.**

Korrupsie sluit in enige gedrag of *optrede*✓ waar 'n vergoeding (geld, geskenke, kontrakte, bevordering, ens.)✓ aanvaar, daartoe instem, of aanbied vir *hulself of vir iemand anders*✓ waar die oogmerk is om *oneerlik of onwettig* op te tree.✓ (4)

5.4 **Nota aan assessor: Kan in enige volgorde wees.**

- Emosionele uitwerkings
- Ekonomiese koste
- Mediese koste
- Sekuriteitskoste (4)

[20]

TOTAAL AFDELING B: 20

AFDELING C

VRAAG 6

6.1
- Die reg om met regverdigheid/billikheid en met respek vir waardigheid en privaatheid behandel te word
- Die reg om inligting aan te bied
- Die reg om inligting te ontvang
- Die reg op beskerming
- Die reg op bystand
- Die reg op vergoeding
- Die reg op herstel (restitusie)

(7)

6.2 **Nota aan assessor: Enige ontleding op grond van die inligting hier onder.**

Tydelike weerhoudingsbevel. ‘n Tydelike weerhoudingsbevel is ‘n regsgeldige dokument wat voor ‘n verhoor deur ‘n regter uitgereik word wat ‘n bepaalde optrede vir ‘n gespesifiseerde tyd afdwing of voorkom. Dit is nuttig om ‘n beskuldigde te verhoed om die klaer skade aan te doen. Dit het dus voorkomende en beskermende oogmerke. (3)

6.3 **Nota aan assessor: Die ontleding van die konsep moet op die volgende inligting gegrond wees.**

‘n Slagofferimpakverklaring is ‘n skriftelike of mondelinge verklaring deur die slagoffer of ‘n ander individu wat gemagtig is om namens die slagoffer te praat, en die impak/uitwerking van die misdaad en die gevolge van viktimisasie weergee. Dit kan uiters emosioneel en hartverskeurend wees vir alle betrokkenes. Alle betrokkenes moet dus daarna streef om objektief te bly. (3)

6.4 **Nota aan assessor: Dit is ‘n oop vraag wat afhang van die begrip, ontleding en evaluering van die artikel deur die student. Enige antwoord wat duidelik geformuleer en redelik beredeneer is, is aanvaarbaar.**

Voorbeeld van weldeurdagte antwoord:
James Lafferty se ongeveer 300 liefdesgedigte kan as uitermatig beskou word, veral aangesien hy nie deur Delta Goodrem en herhaaldelik met haar in aanraking probeer kom, selfs toe dit vir enigiemand duidelik sou wees dat sy gedrag onvanpas is, en hy dienooreenkomstig ingelig is.

As sy misdaadgeskiedenis in aanmerking geneem word, is dit duidelik dat hy ‘n gewoonte-oortreder is. Hy het die weerhoudingsbevel teen hom meer as eenmaal verbreek en met sy gedrag voortgegaan nadat hy veroordeel is. Vorige gedrag is dikwels ‘n goeie voorspeller van toekomstige gedrag, en sy voortdurende stortvloed Instagram-boodskappe het duidelik ‘n herhaaldelike/gewoonte-patroon getoon.

Indien die student sy gedrag op ‘n meer persoonlike manier bespreek, soos deur te sê dat hulle ook deur sy optrede ontsenu sou wees, en waarom, moet punte toegeken word.✓✓✓✓✓✓✓

(7)
[20]

TOTAAL AFDELING D: 20

AFDELING D

VRAAG 7

7.1 **Nota aan assessor: Definisie hoef nie woordeliks dieselfde te wees nie, maar moet die woorde in kursief (of sinonieme) bevat.**

- Trafficking Verhandeling is *handeldryf* ✓ in iets *onwettigs.*✓
- Mensehandel is die werwing, vervoer,✓ huisvesting of ontvangs van mense✓ met die oog op slawerny,✓ dwangarbeid of knegskap.
- Mensesmokkelary, behels die vrywillige beweging✓ van en land na 'n ander – soos vlugtelinge uit Kuba – gewoonlik in ruil vir geld,✓ en die mense is vry om te gaan wanneer hulle by hul bestemming aankom.✓ (8)

7.2 **Nota aan assessor: Kursiefgedrukte woorde moet teenwoordig wees.**

Jy moet die navorsingsprobleem *identifiseer*.✓
Jy moet die navorsingsprobleem *beskryf*.✓
Jy moet die navorsingsveranderlike *spesifiseer*.✓
Jy moet die toepaslike *navorsingstegnieke* bepaal.✓

Jy moet die toepaslike *metode* kies om die navorsingsresultate aan te bied.✓
Die drie metodes is (in enige volgorde)" Mondeling,✓ visueel,✓ skriftelik✓

Vier addisionele punte moet toegeken word vir logiese beplanning van die navorsingsplan, aanduiding van die logiese gedagtevloei soos verduideliking van die terminologie in eenvoudiger terme,✓ bespreking van wat 'n veranderlike is,✓ etiese standaarde,✓ steekproefneming (gerieflikheids-, ewekansige, doelbewuste) en dataversameling.✓ (12)

7.3 **Nota aan assessor: Die leerder kan ENIGE VIER (4) noem om 'n punt te verdien.**

Die kinders word beïnvloed✓ en word as die verborge slagoffers van misdaad beskou.✓ Kinders ly daaronder wanneer hulle ouers tronkstraf opgelê word. Daar is dikwels skaamte en stigmatisering✓ daaraan verbonde wanneer 'n familielid in die tronk is.✓ Jong kinders wat grootword met ouers wat in die tronk is, word dikwels aangesê om dit geheim te hou. Dit is moeilik om✓ kontak tussen die opgesluite ouer en die kind in stand te hou.✓ Die langtermynuitwerkings op kinders is dikwels swak akademiese prestasie,✓ stokkiesdraaiery en voortydige skoolverlating✓ asook 'n veel groter risiko vir tienerswangerskap en dwelmmisbruik.✓ (4)

7.4 **Nota aan assessor: Enige DRIE (3) punte vir maatskaplike geregtigheid en enige DRIE (3) punte vir herstellende geregtigheid.**

Maatskaplike geregtigheid:
- Dit verwys na die konsep dat geregtigheid deel van elke aspek van die samelewing moet vorm.✓
- Hierdie konsep behels dat geregtigheid nie net die verantwoordelikheid van wetstoepassingsagentskappe en die howe moet wees nie.✓
- Dit word beskou as 'n regstelsel waarin individue en groepe regverdig behandel word✓ en 'n onpartydige aandeel verkry in die voordele wat dit aan die samelewing bied.✓
- Dit behels dat elke individu op dieselfde regte✓ en dienste as ander landsburgers geregtig is.✓

Herstellende geregtigheid:
- Dit verwys na die konsep wat misdaad beskou as 'n misdryf teen 'n individu of gemeenskap, eerder as teen die staat.✓
- Dit ondersteun die hantering van slagoffers en oortreders deur op die oplossing van konflik wat uit misdaad voortspruit te fokus.✓
- Dit fokus op die oplossing van die onderliggende probleme wat misdaad veroorsaak.✓
- Daar word verwag dat die persoon wat die ander benadeel het, verantwoordelikheid✓ vir hul optrede sal aanvaar.✓
- Die slagoffer speel 'n sentrale rol in hierdie proses.✓ (6)

[30]

TOTAAL AFDELING D: 30
GROOTTOTAAL: 100

Kopiereg voorbehou